

ODPADY JAKO ŹRÓDŁO ENERGII

MACIEJ SKWARA

Źródło:
Materiał na prawach rękopisu
prof. dr hab. inż. Roman Domański
Uzupełnienie: dr inż. Karolina Błogowska

Wprowadzenie

- Coraz więcej odpadów – zagrożenie dla ludzi i środowiska
- W ciągu ostatnich lat ilość nagromadzonych odpadów uległa podwojeniu
- Odpady jako źródło energii odnawialnej

Klasyfikacja odpadów

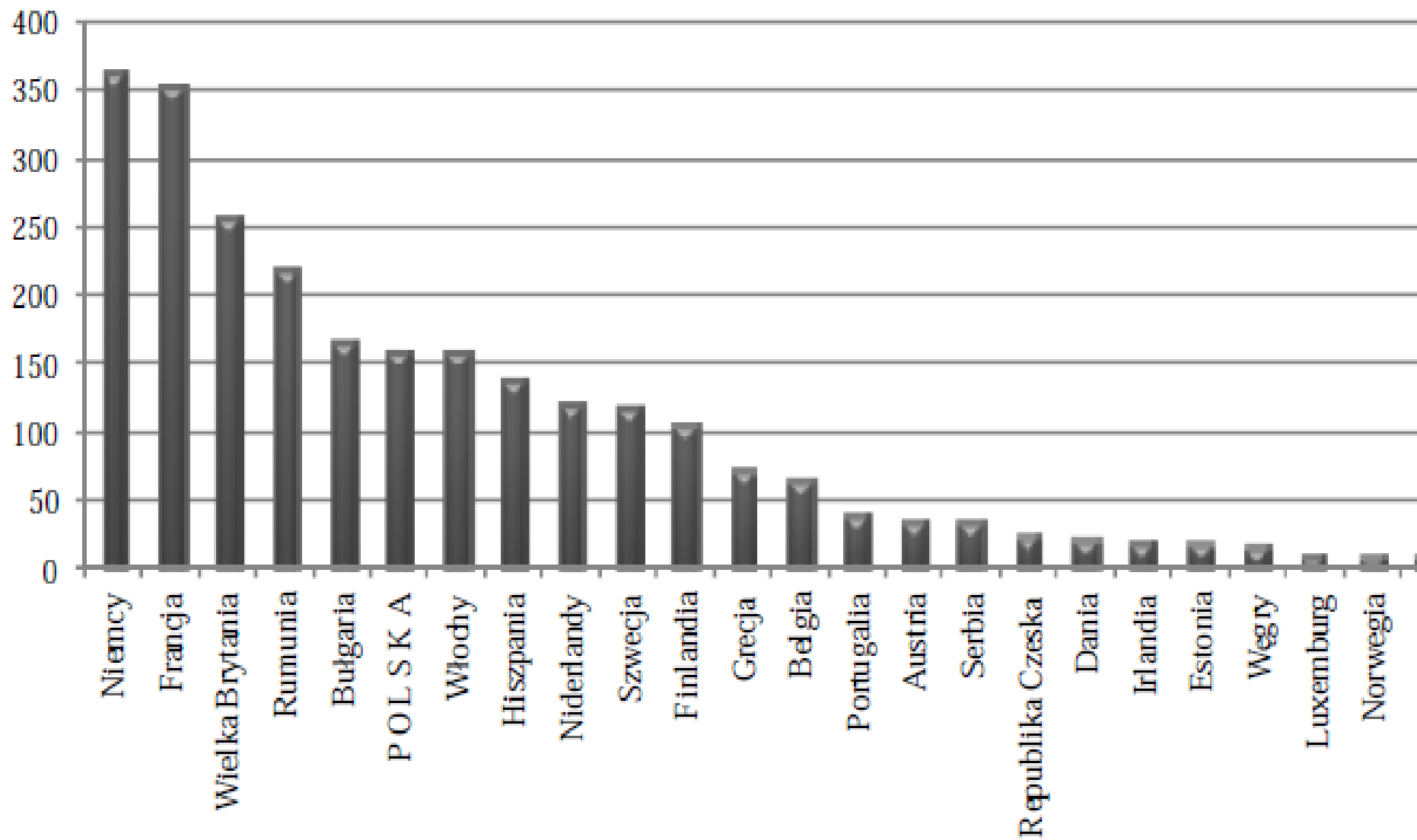
Przemysłowe

Komunalne

Inne

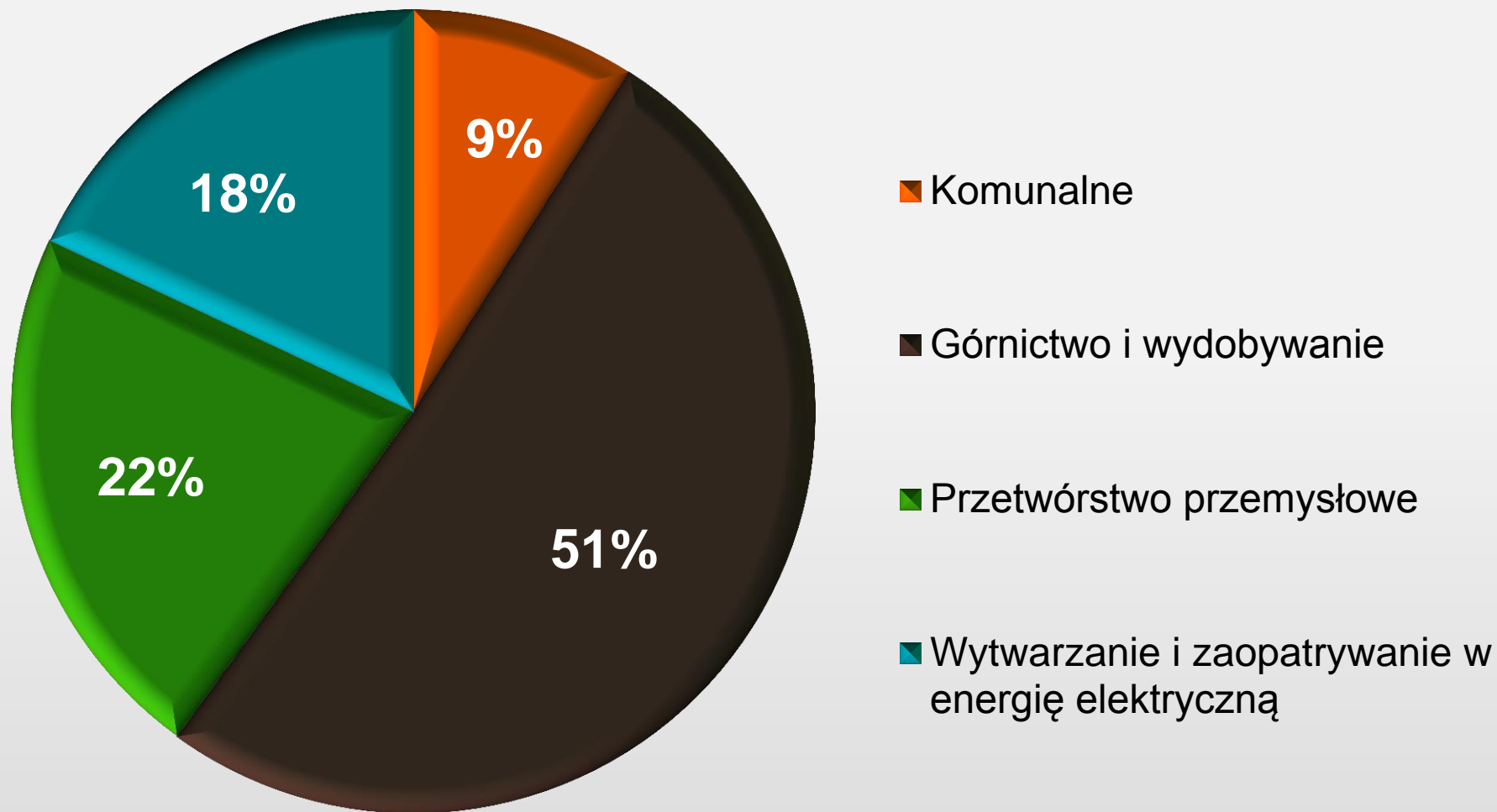
Roczna produkcja odpadów – Europa (2010)

mln ton

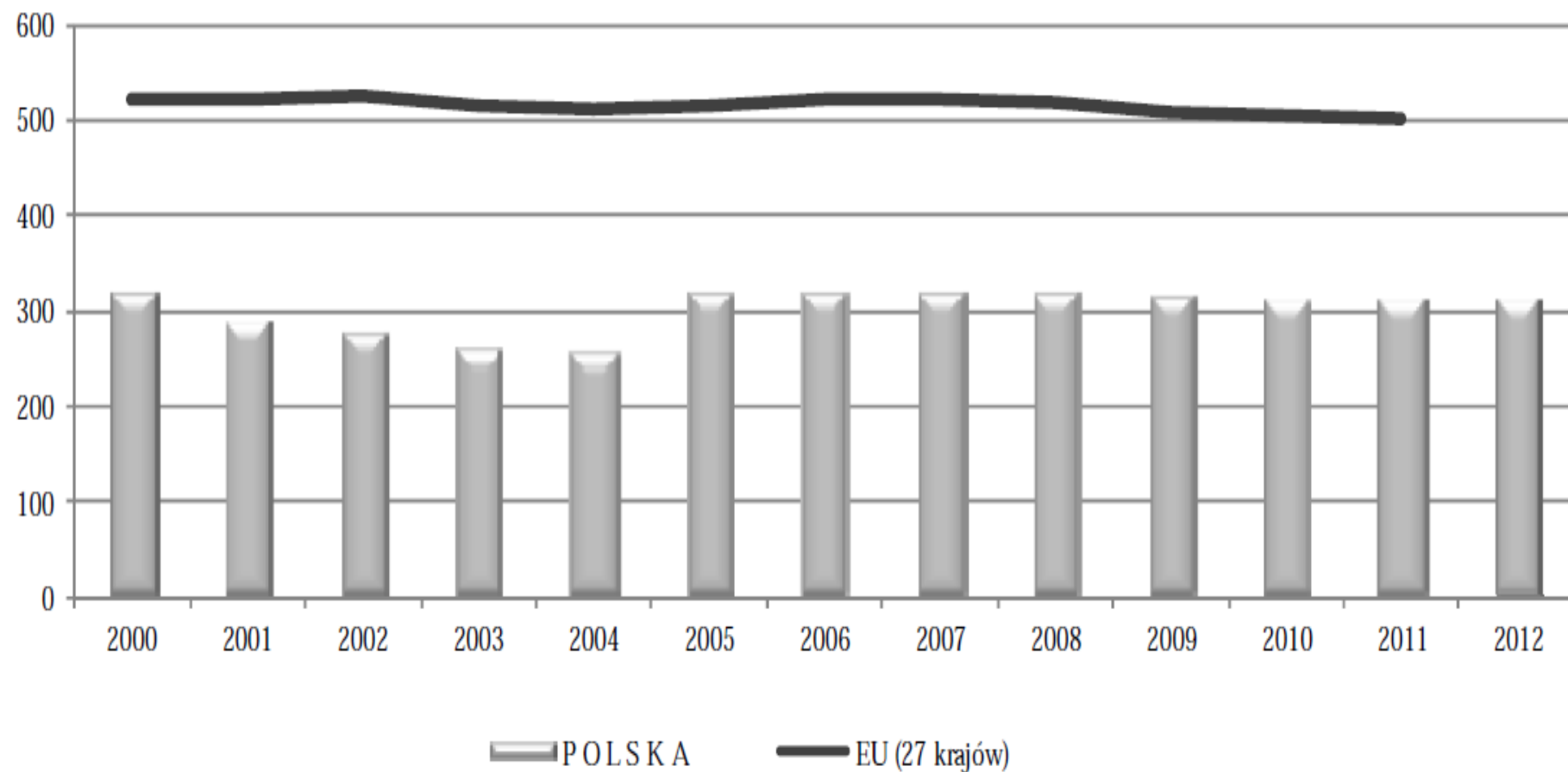
Produkcja odpadów – Polska (2012)

135 mln ton

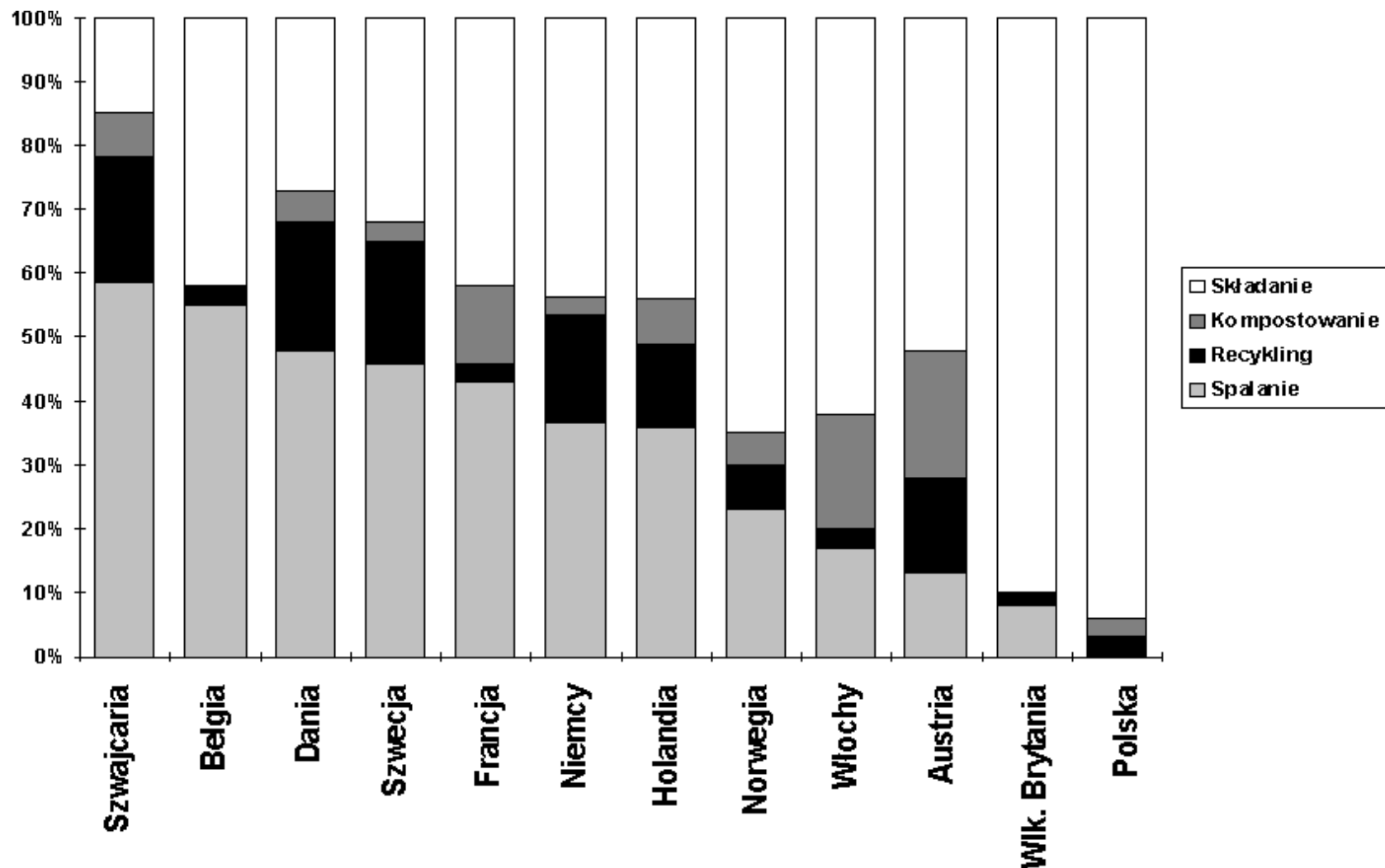

Produkcja odpadów (2000-2012)

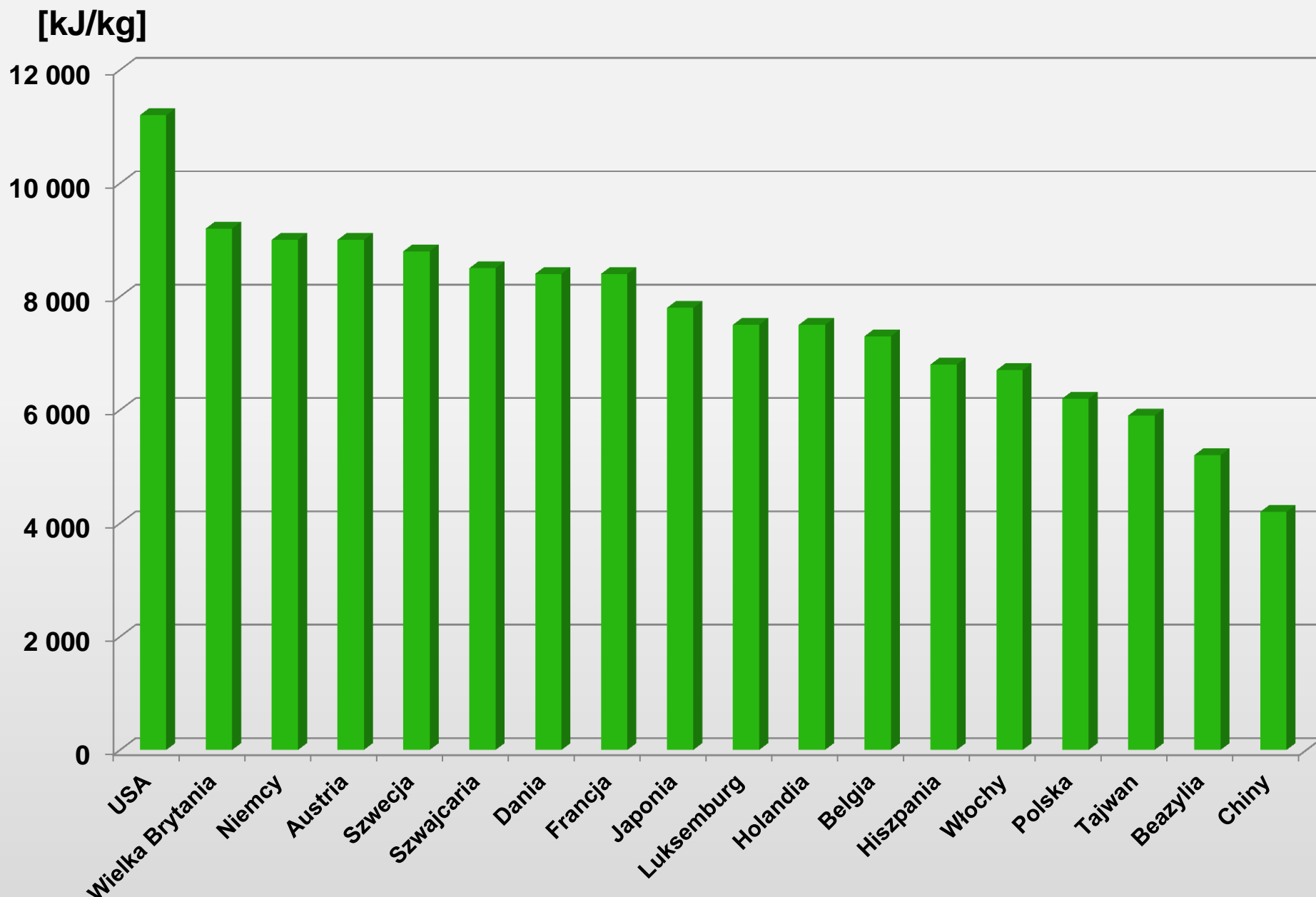
kg na mieszkańca

Odpady komunalne – zagospodarowanie (?)

Odpady komunalne – wartość opałowa

Odsiewanie frakcji mokrej

Suszenie wstępne

Wzbogacanie wsadu

Główne zadania:

- Separacja odpadów u źródła
- Odzyskiwanie surowców wtórnych
- Waloryzacja odpadów organicznych
- Energetyczne wykorzystanie części nadających się do spalania
- Waloryzacja popiołów po spalaniu
- Składowanie wyłącznie pozostałości końcowej

Segregacja i sortowanie

Metale (żelazne i nieżelazne)

Szkło

Papier

Tworzywa sztuczne i tekstylia

Żelazne

- 3÷5% masy odpadów
- Stosunkowo łatwe oddzielenie (separatory magnetyczne)
- Sprawność: 96%
- 200 PLN/Mg

Aluminium

- 0,6÷1,0% masy odpadów
- Separatory indukcyjne
- 2 000 PLN/Mg

Metale kolorowe

- Separacja ręczna
- Miedź – zwykle wyrzucone przewody – izolacja usunięta przez wypalanie
- Bardzo opłacalne!

Szkło

- 11÷15% masy odpadów
- Ma wartość, jeżeli posortowane na białe i kolorowe
- Stłuczka szklana – hutry: 80 PLN/Mg + koszty

Makulatura

- 15÷25% masy odpadów
- Sortowanie możliwe wyłącznie u źródła
- Mieszanina różnej długości włókien – gorszy gatunek papieru i opakowań

- Surowiec energetyczny
- 15 000 kJ/kg
- Pochodna surowców odnawialnych
- Może zastąpić nieodnawialne

Tworzywa sztuczne

- 10÷14% ogólnej masy odpadów

**Tetrapak
PET**

**Pojemniki na wyroby mleczarskie
Tworzywa sztuczne zmieszane**

Przetwarzanie

**Tworzywa
sztuczne
zmieszane**

Tworzywa sztuczne

- **10÷14% ogólnej masy odpadów**
- Wartość opałowa:
  - polietylenu: 41 860 kJ/kg
  - PCV: 18 840 kJ/kg
- Potencjalny materiał energetyczny zamiast recyklingu?

Tekstylia

- 1,6÷4,0% masy odpadów w Warszawie
- Niewiele systemów selektywnej zbiórki zakłada zbiórkę tekstyliów
- Wartość opłowa: 16 300 kJ/kg

Sposoby odzyskiwania energii

Składowanie na wysypiskach

Utylizacja termiczna

Recycling

Kompostowanie

Kompostowanie

- Biologiczne przetwarzanie odpadów
- Frakcja organiczna oddzielona od pozostałych odpadów
- Niemiecka metoda dwupojemnikowa – wartość komercyjna kompostu
- Przykre doświadczenia warszawskie – kompostownia w Radiowie

Recycling – korzyści

Recycling 1 tony **papieru** pozwala na zaoszczędzenie:

- od 2,3 m³ do 7 m³ miejsca na składowisku
- 26 500 litrów wody
- 1 476 litrów ropy
- 4 200 kWh energii

Wyprodukowanie papieru z makulatury ogranicza :

- zużycie energii o 75%,
- zanieczyszczenie powietrza o 74%,
- ilość ścieków przemysłowych o 35%,

Recycling – korzyści

Recycling 1 tony **szkła** pozwala na zaoszczędzenie:

- 603 kg piasku
- 196 kg sody kalcynowanej
- 196 kg wapienia

Wyprodukowanie nowego wyrobu ze stłuczki szklanej ogranicza:

- zużycie energii o 25 - 32%
- zużycie wody o 50%
- zanieczyszczenie powietrza o 14 - 20%
- ilość odpadów przemysłowych o 97%

Produkcja **stali** ze złomu ogranicza:

- zużycie surowców pierwotnych o 90%: 1134 kg rudy żelaza, 453,5 kg węgla i 18 kg wapienia,
- odpady górniczych o 97%,
- zużycie energii o 74%: dla innych metali oszczędności te wynoszą: aluminium 95%, miedzi 85%, cynku 60%, ołowiu 65%,
- zużycie wody o 40%,
- ścieki przemysłowych o 76%,
- zanieczyszczenie powietrza o 86%.

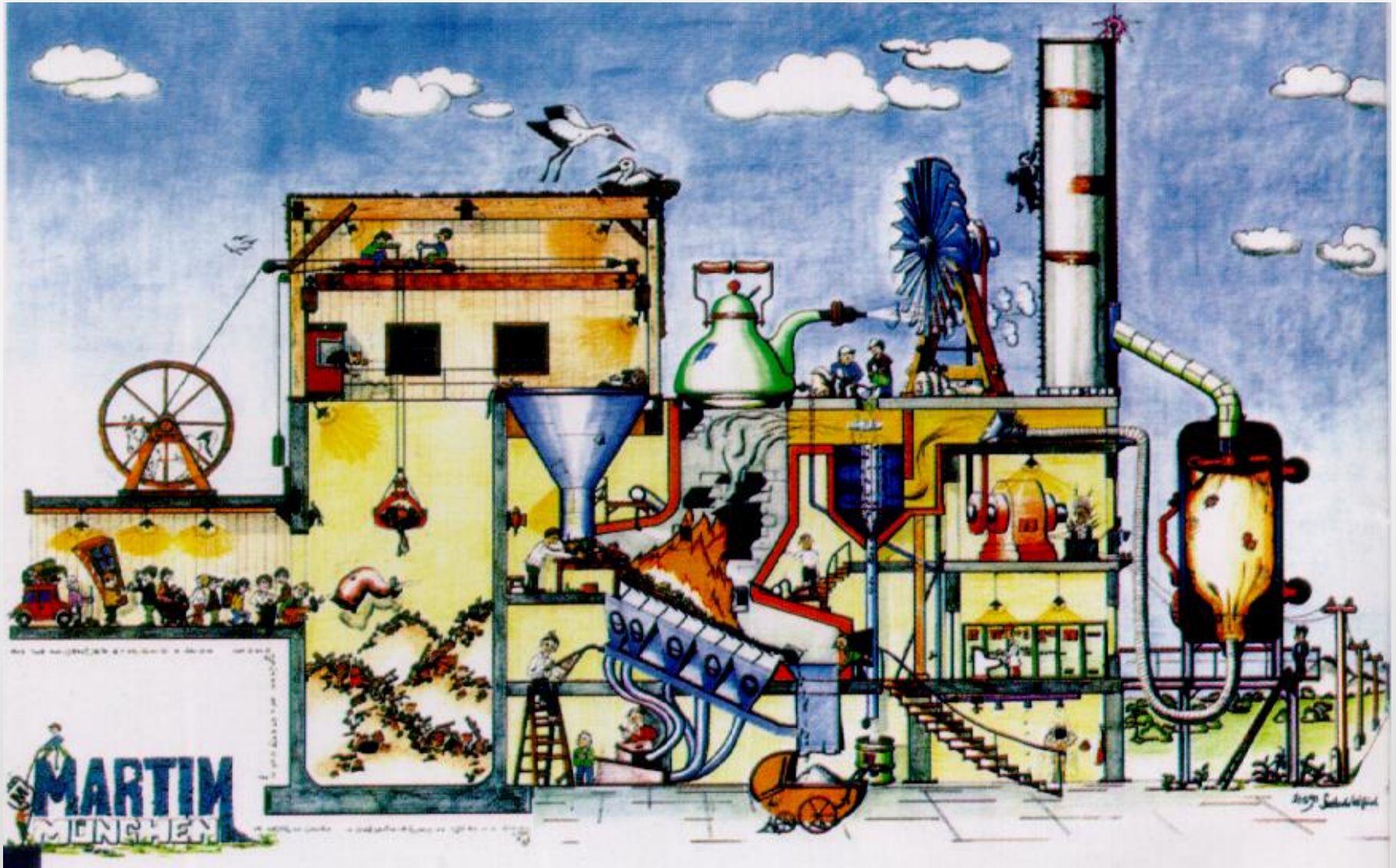
Spalarnie rusztowe

Spalarnie ze złożem fluidalnym

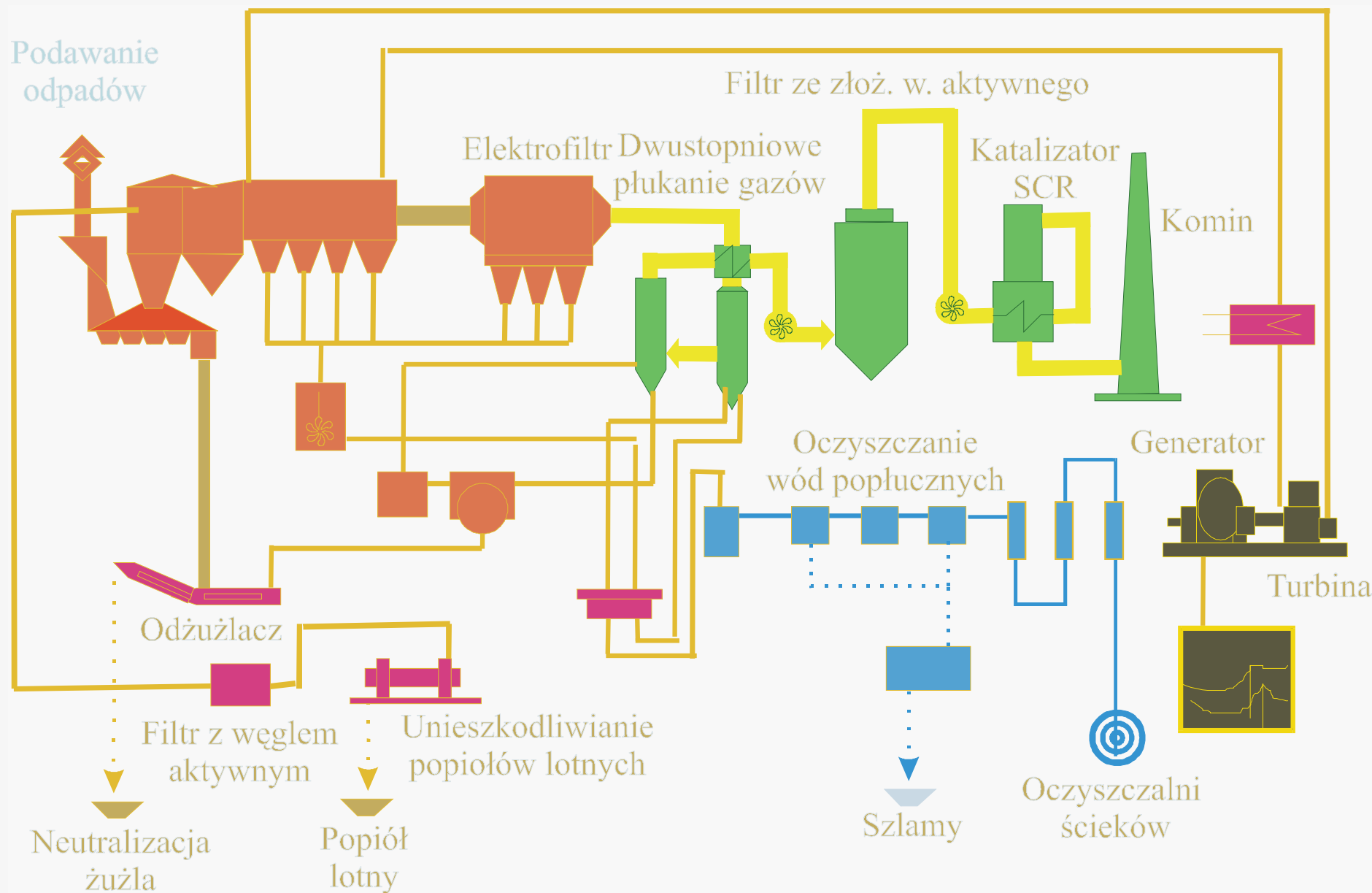
Techniki pirolitycznej utylizacji odpadów

Technologie plazmowe

Spalanie rusztowe

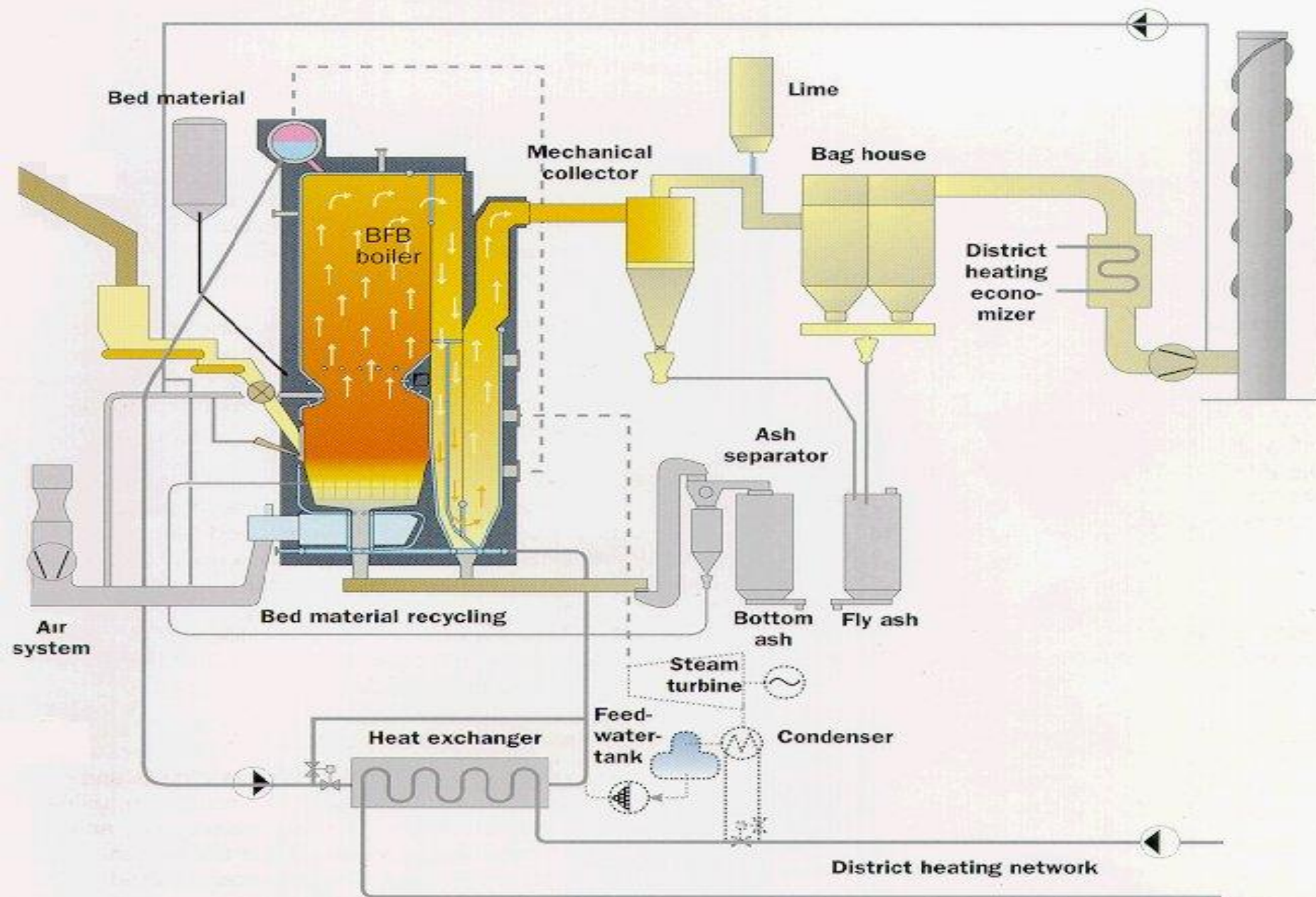

Spalanie rusztowe

Spalanie ze złożem fluidalnym

Suszenie

Odgazowanie

Zgazowanie

Spalanie

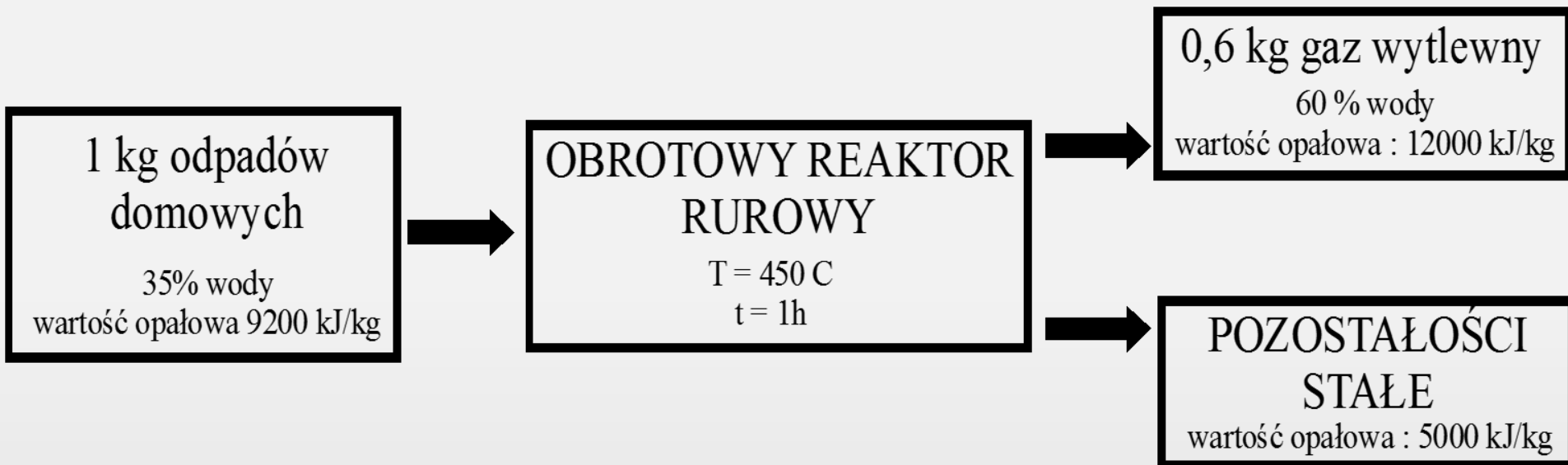
Rodzaje reaktorów:

- Reaktory szybowe, w których ruch masy odbywa się pionowo w dół
- Reaktory, w których zgazowanie odbywa się w warstwie fluidalnej
- Reaktory będące obrotowymi bębniami, w których ruch masy odbywa się poziomo

Odpady stałe:

- Komunalne (po oddzieleniu części do kompostowania)
- Kłopotliwe tworzywa sztuczne
- Gumowe
- Pyliste o dużej zawartości węgla
- Gęste smoły podestylacyjne (przemysł chemiczny, koksowniczy, inne)

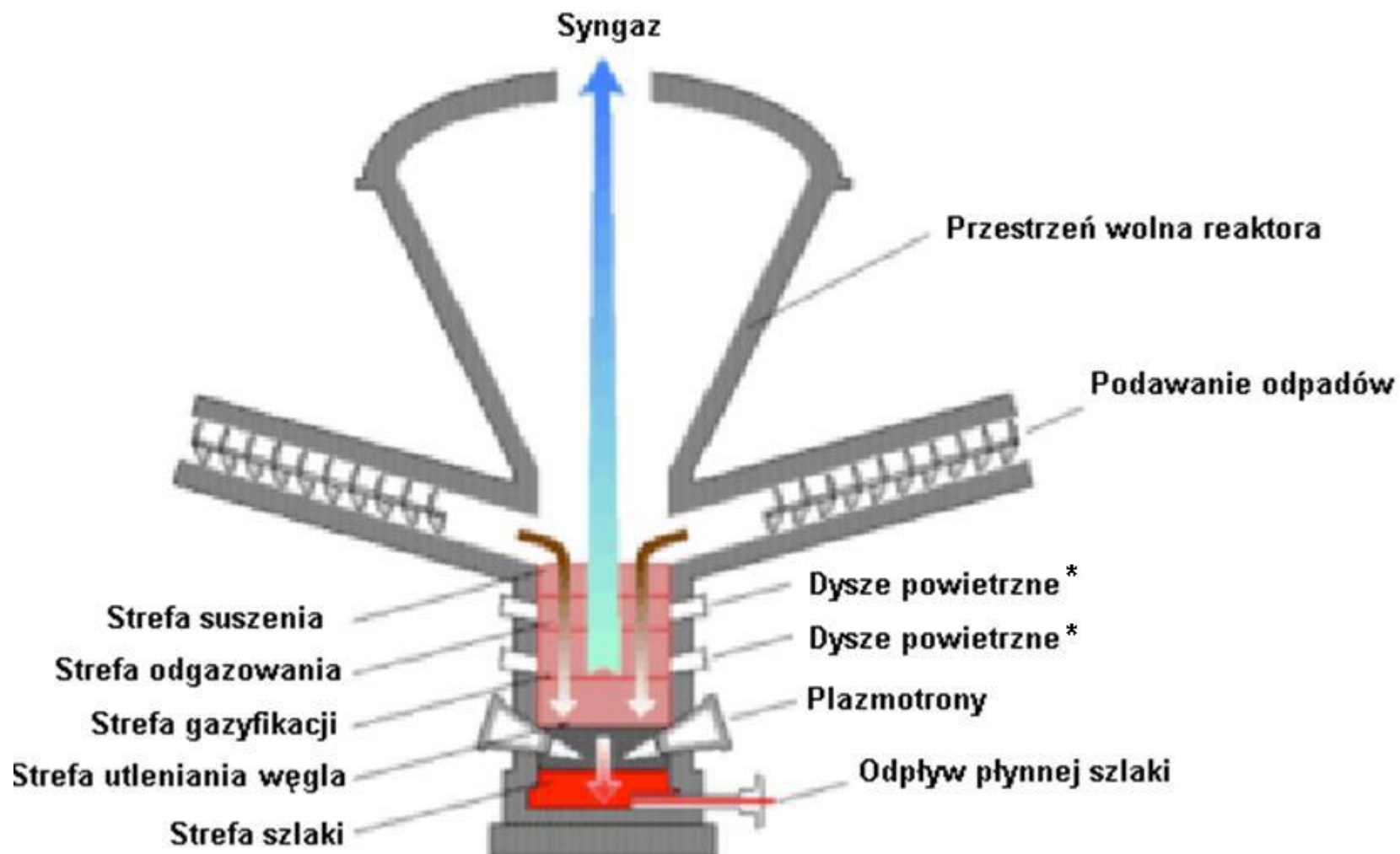
Piroliza

Technologie plazmowe

- Użycie plazmy do degradacji odpadów
- Argon, azot
- Małe zużycie plazmy
- Bardzo wysoka temperatura

Technologie plazmowe

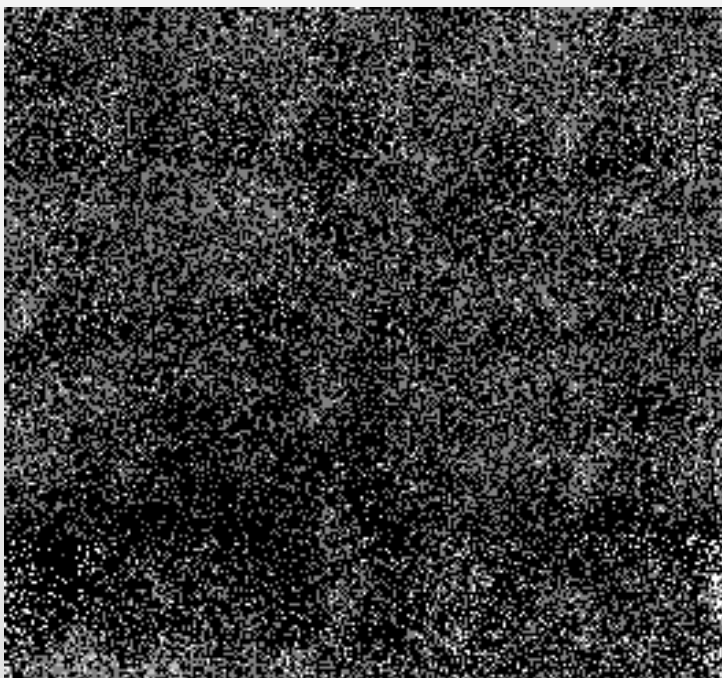

Technologie plazmowe

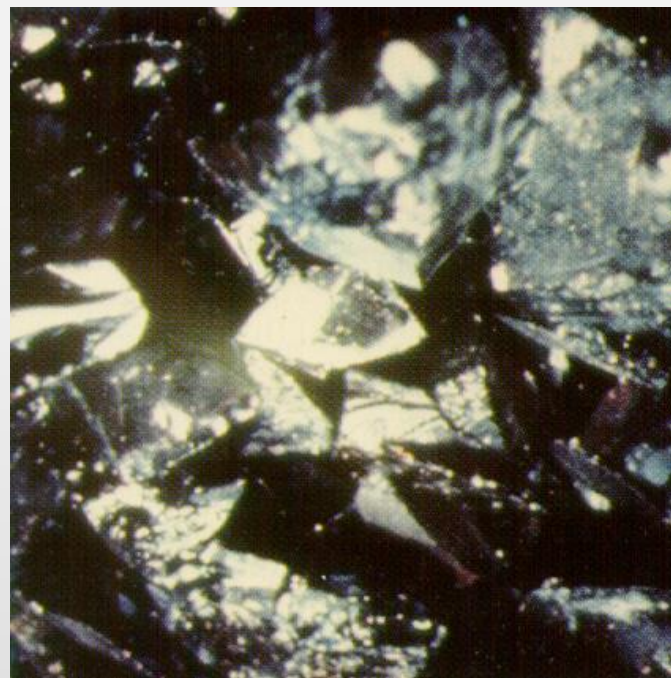
	CO	H2	CO2	H2O
	% vol			
Westinghouse	40,4%	15,9%	3,5%	37,3%
Solena	45,3%	42,5%	4,3%	0,1%
InEnTech	46,8%	36,5%	11,8%	1,5%

INSTALACJE PLAZMOWE

- Istotną zaletą technologii plazmowych jest to, że wszelkie powstające w procesie związki niebezpieczne (jak na przykład metale ciężkie) związane są w niewypłukiwalnym witryfikacie.

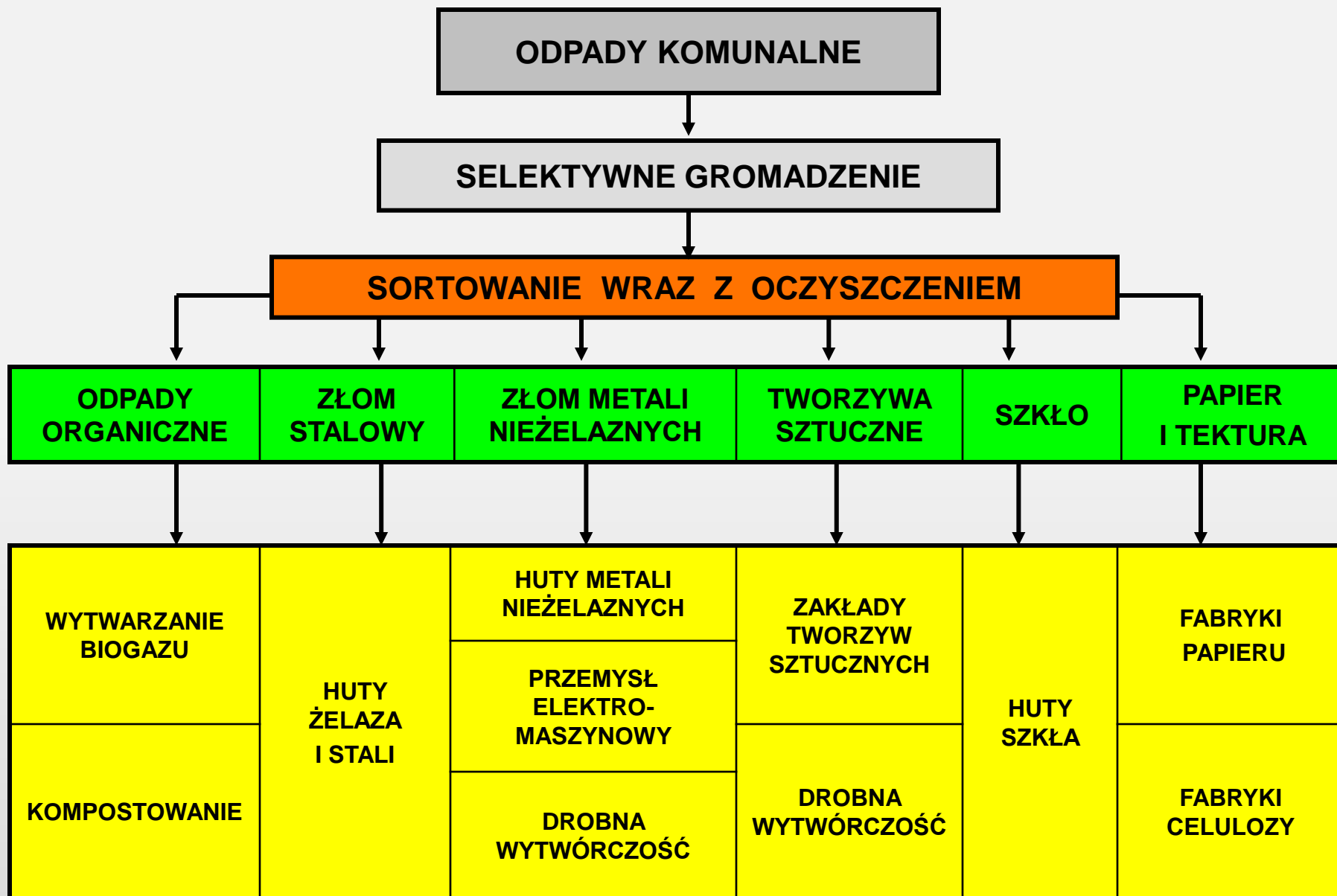
Lotny popiół powstający
w procesie spalania

Niewypłukiwalny
witryfikat plazmowy

Zbiórka selektywna

Inne rodzaje odpadów – biomasa i odpady leśne

Pochodzenie

- Pielęgnacja zieleni miejskiej lub obszarów leśnych
- Działanie sił przyrody

Paliwo

- Możliwość wykorzystania jako OZE

Przygotowanie

- Rozdrabnianie (zrębarka)
- Suszenie

Parametry

- Gęstość: 250 kg/m^3 (biomasa mokra) $\rightarrow$ 500 kg/m^3 (podsuszona)
- Kaloryczność: 6 GJ/t (biomasa mokra) $\rightarrow$ 15 GJ (t) (podsuszona)

Inne rodzaje odpadów – ścieki

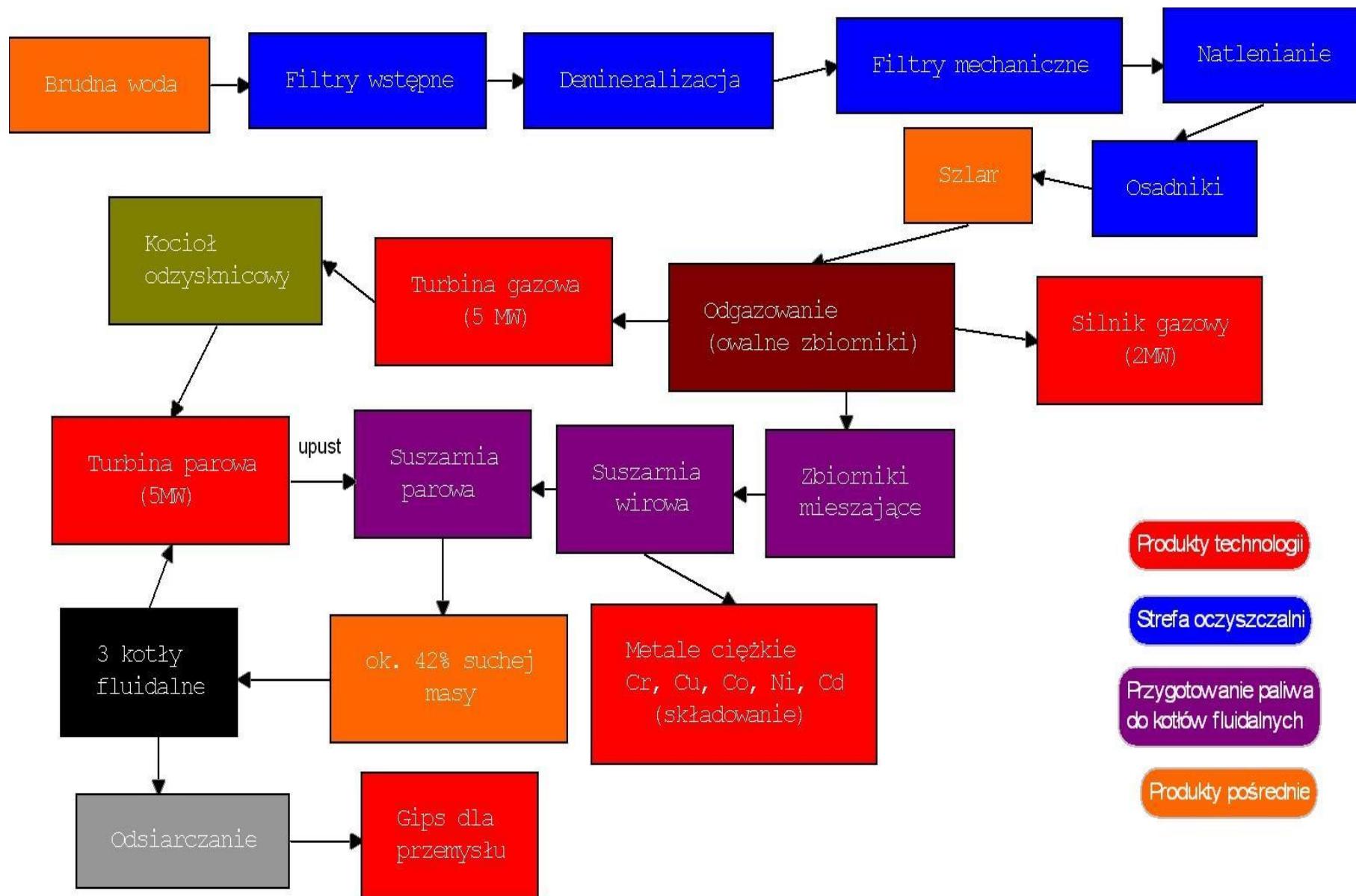
- Spore zasoby odpadów – głównie organicznych
- Możliwość wykorzystania jako źródło energii
- Wysoki koszt, uciążliwość dla otoczenia

Inne rodzaje odpadów – ścieki

Oczyszczalnia w Hamburgu

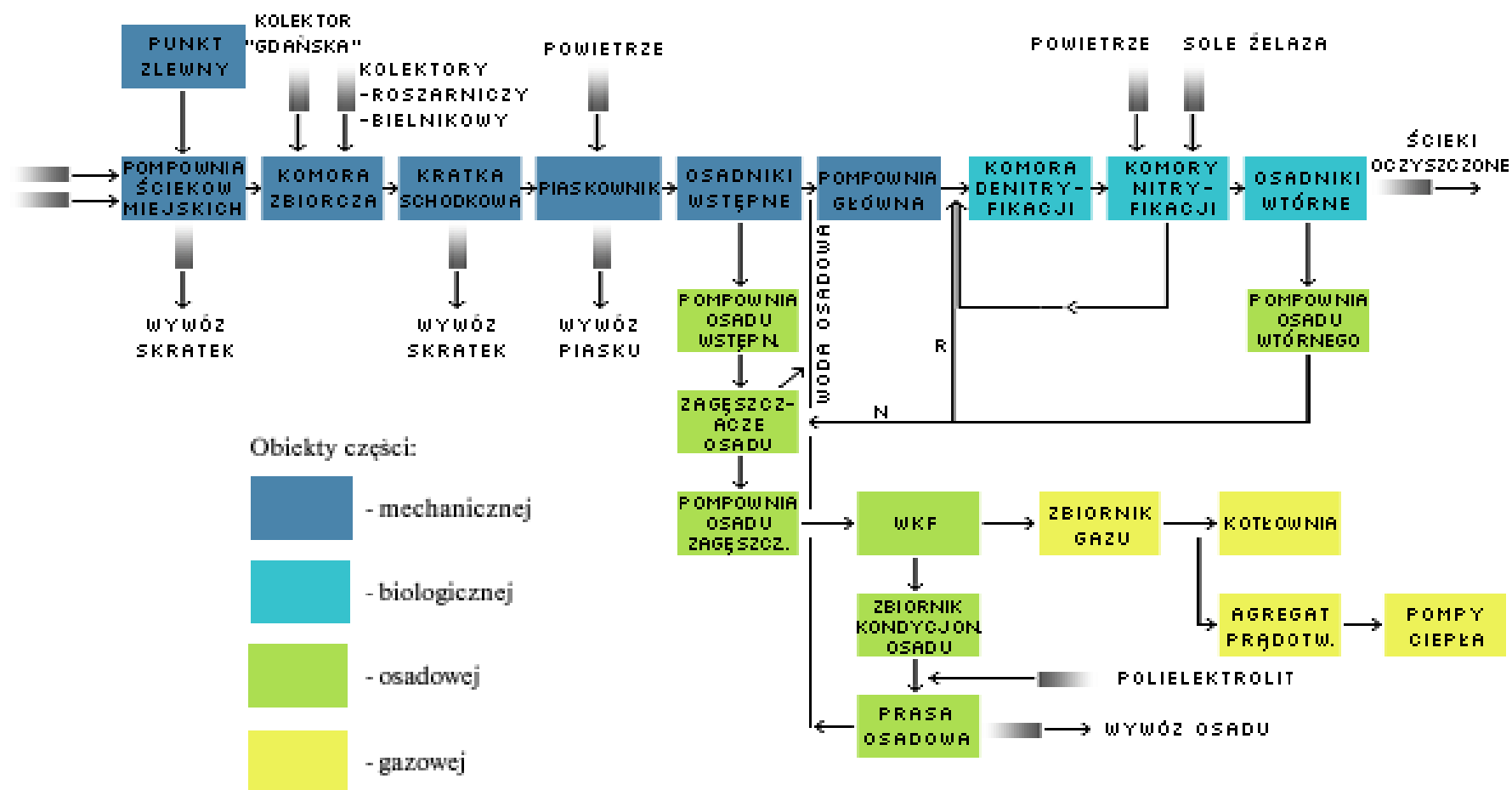
- Elektrociepłownia: 12 MW
- Biomasa i biogaz przekształcane na energię elektryczną i ciepło
- Składowanie – tylko 0,5% masy dostarczanej (metale ciężkie)

Inne rodzaje odpadów – ścieki

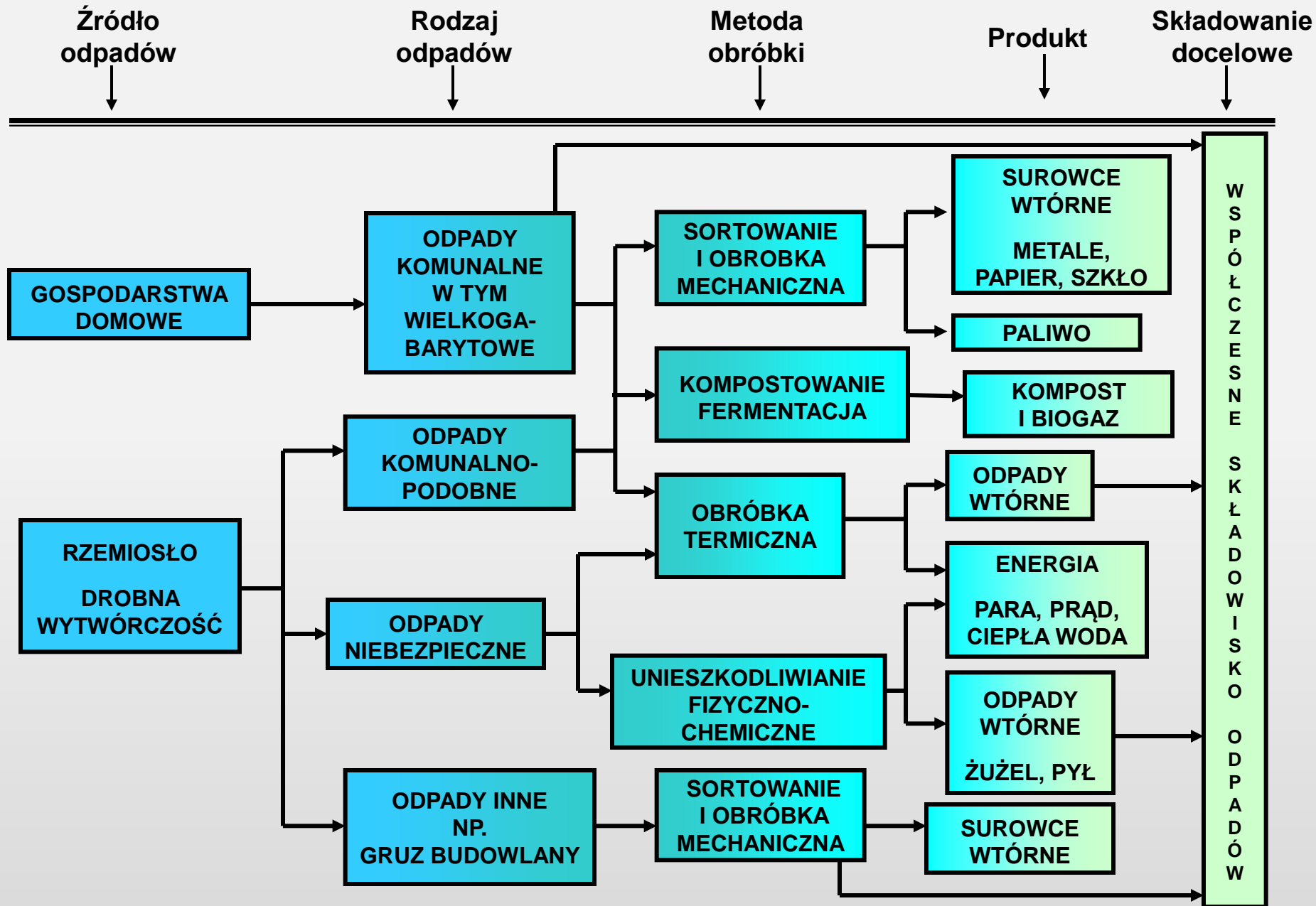
Oczyszczalnia ścieków Żyrardów

SCHEMAT BLOKOWY OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W ŻYRARDOWIE

Kompleksowa gospodarka odpadami

Coraz więcej odpadów – potrzeba uwagi

Edukacja

Interesujące źródło energii odnawialnej

Pytania?

